

Célszerű vadásztöltényhüvely újító szerkezet.

A drága tölténynek legdrágább része a hüvely, melyet egyszeri használat után el szoktunk dobni, pedig egy jó anyagból készült hüvelyt rendes tölténykamrájú puskában 3-4-szer lehet használni.

Már évtizedekkel, ezelőtt Kynoch angol gyáros olyan rézhüvelyt készített sörétes töltény számára, mely akár száz lövést is kibírt. Igaz, hogy minden használat után eredeti nagyságára vissza kellett préselni. Nagy hibája volt ezeknek a hüvelyeknek az, hogy vékony faluk miatt nem illettek pontosan a papírtöltény számára fűrt kamrába. Még nagyobb pedig az, hogy a fojtások nem álltak meg a falán. Különösen a söréztárárhoz volt baj s ez a bal csőben levő töltényben – a jobb cső használata-folytán – kilazult s a sörét kihullott a puskából. G. Roth pozsonyi gyáros fentinek a mintájára vékonyabb rézhüvelyt készített, mely igen jutányos áron volt kapható, de bizony ez sem vált be. Egyetlen jó megoldás a jól készített papírhüvely rézfenéssel, melyet nem közelített meg egyetlen másféle hüvely sem. Így a magyaróvári tölténygyár – rábeszélésre – alumíniumból készített töltényhüvelyét sem látjuk forgalomban, tehát nem sok jövőt ígér.

Legújabbán kicsavarható fenékrésszel készítették töltényhüvelyt, amelynél csupán az új papírhüvelyt kell beszerezni. Ez a kísérletezés stádiumában van, nem jósolhatunk sok jövőt neki. mert egy ilyen „srófós” töltényhüvely ára 25-30 fillér, a betét papírhüvelyé 3 fillér, a csappantyúé 2,5 fillér, tehát az újra. Használhatóságához 5,5 fillérrel és aprólékos munkával jutunk csak el, s nagyon kell ügyelnünk a lövés után, hogy egy ilyen drága hüvely el ne vesszen. Nem hisszük, hogy a cinkszerű fémből készült csavaros fenék, a puskában gyakran fejlődő 600 atm. Gáznyomást kibírja. Egyetlen mód, amellyel megtakarítást érhetünk el, a papírhüvely megújítása. Mert azt gyakorlati vadászoknak mondanunk sem kell, hogy a legjobb hüvely is kitágul a lövés alkalmával, nem elég azt újra csappantyúzni, mert a fenékrész minden esetben deformálódik, becsukáskor nehezen megy be a puskába s az erőltetéssel romlik a puska, hamar kotyogós lesz. A papírtöltény megújítására (rekonstruálására) több szerkezetet találtak fel, amelyek többé-kevésbé váltak be. A forgalomba került ilyen gépeknek főhibájuk, hogy drágák (30 pengő) és lassan halad velük a munka. Pedig nem lehet olcsóbb, mert sok öntés, esztergályozás van rajta, a feltalálónak, boltosnak is joga van némi haszonra; és ez az oka, hogy nem is terjedtek el ezek a komplikált eszközök.

A napokban került forgalomba kézdivásárhelyi Benkő Pál tiszteletbeli erdész kollégánknak, az országosan ismert vadász szakembernek „Vadásztöltényhüvely-újító” elnevezésű, szabadalmazás alatt levő találmánya. Ezt a kis kézi szerkezetet ő már 15 év óta használja – egyszerűbb kiállításban –, néhány 10.000 töltényt újított meg vele, a legteljesebb sikerrel, mert kényes, finom puskájába sohasem kellett erőszakkal betolnia, az újratöltött töltényt, olyan könnyen bement az, mint a vadonatúj. A töltényújításra, az indította, hogy az évenként ellőtt 4000-- 5000 töltényt, illetve annak kb. 1000 pengős beszerzési árát nem igen tudta szerény tisztviselői jövedelmébe beilleszteni, takarékoskodnia kellett. És mert ma gyakran találkozunk hasonló

indokolással – különösen a tisztviselő-vadászok között – szélesebb körű érdekei vélünk szolgálni ezzel az ismertetéssel.

Habár a név elég garancia arra, hogy az eszköz mindenben elégét tesz a gyakorlat kívánalmainak, kötelességünknek éreztük személyesen is kipróbálni, hogy tárgyilagos véleményt mondhassunk olvasóinknak róla. Áll a szerkezet: egy finom acélöntvényből (üllő), mely lapos és üreges, teteje sima és rajta az illető kaliberű töltény fenékmérőjének és peremvastagságának megfelelő besüllyedés. A hosszúkás üllő másik végén egy 23 mm átmérőjű kerek nyílás van. Az előbbi bemélyedés közepén egy 8 mm átmérőjű nyílás van, melyen a kiütött „Gevelot” csappantyú könnyen átfér. Ennek az, ülőnek a mélyedésébe tesszük a megújítandó hüvely fenekét, majd egy 16 mm hosszú – erre a célra csinosan – gyertyánfából esztergályozott, végén tompa szeggel ellátott – rudacskának a szeges végét a hüvelybe állítjuk, a szintén gyertyánfából esztergált fabunkóval ráütünk, mire a csappantyú az ülő üregébe hull. Most következik a hüvely préselése. A töltény az előbbi helyén marad, ráillesztjük a finomacélból, 1/100 milliméter pontossággal fúrt „öblözőgyűrűt”, erre az „ütőfejet” (zárt végű acélcső öntvény), melyre a fabunkóval addig verünk (néhány erősebb ütés), míg az öblözőgyűrű az ülő lapjára nem ért. Most az öblözőgyűrűt, mely nagyon rászorult a hüvely fenekére, úgy szabadítjuk le, hogy a hüvely fenekét a nagyobb nyílásra állítjuk, és a hüvelybe teszünk egy 8 cm hosszú rudacskát, melyre ütve a hüvely lecsúszik az öblözőgyűrűről. A csappantyúzás úgy történik, hogy a csappantyút az ülő sima részére állítjuk, a hüvelyt ráillesztjük, s a kisrudacska segítségével a hüvelyt a csappantyúra ráütjük (nem sülsön el soha!). Az így újratöltésre kész hüvely nyílását, hogy a lőporfojtás belemenjen, a csappantyú-kiütőrudacska kúposra esztergályozott végével kitölcsérezzük. Ez a hosszasan magyarázott eljárás, csekély gyakorlat után, gyorsan, fennakadás nélkül végezhető annál is inkább, mert a tölténynek csakis a fenékrésze igényel visszapréselést, a papírja – tapasztalat szerint – rendes nagyságúra visszaáll használat után.

A szerkezeten romlékony rész nincs. A fabunkó kophat el évek alatt, de helyette egy darab fa is megfelel. A három acél és három fa alkatrész egy 18x9x 6 cm méretű csinos papírdobozban van használati utasítással. Az egész szerkezet bolti ára 9 pengő. Tagtársaink, akik megrendelésüket szerkesztőségünkbe küldik be, előnyáron, 8 pengőért kaphatják meg. Csak ilyenekkel évtizedek óta foglalkozó, nyitott szemmel puskázó, furfangos agyú székely vadász eszelhet ki ilyen egyszerű, praktikus eszközt. Kerüli szerkesztésénél a csavart, emeltyűt, mert ezek lassítják a munkát, drágítják a gépét! Egyszerű keményfa bunkócskával is könnyen öblöz, mely gyors és olcsó eljárás. A z alkatrészek gyártásánál elsőrendű anyagra törekszik, tetszetősségre is sokat ad, de legfontosabb nála, hogy olcsó legyen, mert jól tudja, hogy a szerényebb jövedelmű vadásznak kel, akinek évi 100.000 pengőn felüli a jövedelme, az nem „rekonstruál”, nem is illenék hozzá. Készül 12-es, 16-os és 20-as öbnagyságban. Csak nem repedt, el nem nyútt hüvelyt lehet újítani, a többit elkel dobni, rálépni, hogy orvvadász kezébe ne juthasson.